

**SAAIC - NÁRODNÁ AGENTÚRA PROGRAMU ERASMUS+ PRE VZDELÁVANIE A
ODBORNÚ PRÍPRAVU**

**OVP - Európske politiky v národnom kontexte
26. NOVEMBRA 2021**

Mikrocertifikáty (a makrozáhady našej doby)

Juraj Vantuch

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030 (prijatá vládou 24.11.2021 → Akčné plány a nový zákon o CŽV)

1.6. Zvyšovanie flexibility kvalifikačného systému menšími kvalifikáciami a mikrokvalifikáciami (mikrocertifikátmi)

4 opatrenia → Trojaká granularita

Vyžaduje to tri paralelné aktivity:

- **segmentáciu** existujúcich formálnych kvalifikácií poskytovaných SOŠ,
- pokračovanie v tvorbe **profesijných kvalifikácií**
- zavedenie **mikrokvalifikácií** (a mikroosvedčeni ako všeobecný názov?)

a konečne aj **upratanie v pojmoch a legislatíve** (konflikt „kultúr“)

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility...

Opatrenie 1: **Segmentácia** existujúcich formálnych kvalifikácií nadobúdaných v SOŠ

Príklad

V trojročnom učebnom odbore mäsiar (2954 H) žiak získa stredné odborné vzdelanie.

Podľa aktuálneho znenia zákona, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o záverečnej skúške a dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list.

Na trhu práce sú dopytovaní mäsiari na rozmanité pracovné miesta pričom **upresňujúce pracovné zariadenie napr. porážač, vykost'ovač, údenár a ďalšie, možno chápať ako dopyt po kvalifikácii, ktorá je segmentom kvalifikácie mäsiar.**

Takto pomenované kvalifikácie sústava učebných odborov ponúkaných školami **nepozná**

Doklady o takto pomenovaných (menších) kvalifikáciách sa na SOŠ zatiaľ nedajú získať.

Úlohou segmentácie formálnych kvalifikácií, v tomto prípade „mäsiar“ je identifikovať vhodné menšie kvalifikácie a umožniť nadobudnutie dokladov aj o takýchto kvalifikáciách.

K tomu je potrebné **vytvoriť zákonné podmienky** na úpravu štátneho vzdelávacieho programu a školských vzdelávacích programov **vymedzením relevantných štandardov.** (NSK a register kvalifikácií?)

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility ...

1. Segmentácia kvalifikácií nadobúdaných v SOŠ

Segmentáciou sa umožňuje:

- žiakom, ktorým hrozí nezvládnutie celého programu, sústrediť sa na získanie menšej kvalifikácie, ktorá im garantuje uplatnenie na trhu práce napr. výučný list ako doklad pre kvalifikáciu vykosač, napriek tomu, že nezískajú výučný list ako doklad pre kvalifikáciu mäsiar (**prevencia vypadnutia o systéme: brutálny nárast „ELET“**);
- chápať **menšie kvalifikácie ako stavebné kamene** pre rozširovanie a prehĺbovanie kvalifikácií v **neskoršom** vzdelávaní a príprave, a aj ako východisko pri úsilí o validáciu nadobudnutých skúseností v práci;
- využiť identifikované segmenty a stanovené kvalifikačné štandardy aj ako východisko aj pre **modularizáciu** tých programov poskytovaných v iniciačnom OVP, kde je to **vhodné**.

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility ...

Opatrenie 2: Doplnenie štvrtého subrámcia „menšími“ kvalifikáciami požadovanými trhom práce (profesijné kvalifikácie**)**

Štvrtý subrámeček národného kvalifikačného rámca SKKR bol navrhnutý na vyvažovanie prvých troch subrámcov zahrňujúcich formálne „ veľké“ kvalifikácie vyžadujúce dlhoročné štúdium... ..(nejde) len o formulovanie kvalifikačných štandardov odrážajúcich úsilie o segmentáciu „veľkých“ kvalifikácií, ale ... **aj o reflexiu budúceho vývoja a identifikáciu nových kvalifikácií súvisiacich s novými vedomosťami a zručnosťami dopytovanými na meniacom sa trhu práce.**

Kvalifikácie štvrtého subrámcia teda zdôrazňujú **rozvoj odbornosti pre bezprostredné využitie v práci.** To však **neznamená** ignorovanie potreby personálneho rozvoja učiaceho sa alebo podceňovanie významu všeobecného vzdelávania, či dokonca **tlak na skrátenie stredoškolského vzdelávania.**

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility

2. Doplnenie štvrtého subbrámca SKKR o **profesijné kvalifikácie**

Profesijné kvalifikácie

podporujú **akumuláciu „menších“ kvalifikácií ako stavebných kameňov** rozširovania a prehĺbovania kvalifikácie, či už ďalším vzdelávaním (aj v rámci **aktívnych politík trhu práce**) alebo **validáciou** inak nadobudnutých vedomostí, zručností a kompetencií.

v budúcnosti, najmä v prípade modularizovaných programov na SOŠ, by...mohli byť **nápomocné aj pri lepšom nastavení programov SOŠ potrebám žiakov.**

Tvorba kvalifikačných štandardov profesijných kvalifikácií je veľmi závislá od výskumu trhu práce, trasovania absolventov, **zamestnaneckých prieskumov a predvídania budúcich zmien** činností požadovaných na pracoviskách. Iniciovanie, podpora a vyhodnotenie zberu dát o aktuálnom stave a anticipácii budúceho stavu na pracoviskách **sa musí stať kľúčovou úlohou sektorových rád.** Bez relevantných informácií od zamestnávateľov, a hlavne ich strategických jednotiek (**elektromobilita!**), nebude možné naplniť štvrtý subbrámec SKKR.

→ **Profesionalizácia sektorových rád je nevyhnutnosťou!**

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility...

Opatrenie 3: Vytypovanie zručností dopytovaných trhom práce, ktoré rozširujú alebo prehlbujú už nadobudnuté kvalifikácie a možno ich nadobudnúť „bežnými“ vzdelávacími kurzami alebo kurzami s vysokým podielom samoštúdia ako tzv. mikrokvalifikácie alebo tiež mikrocertifikáty (microcredentials)

Mikrokvalifikácie sú odrazom uznávania potreby ešte jemnejšej granulácie. Kým profesijné kvalifikácie ... možno pokladať za strednú úroveň granulácie a možno ich vnímať ako dôležitú podporu rekvalifikácie, či už nezamestnaných alebo zamestnaných... mikrokvalifikácie sú skôr doplnkom ku existujúcej kvalifikácii alebo výsledkom personálneho rozvoja.

Práve v podmienkach nevyhnutnej digitálnej transformácie Slovenska sa tvorba mikrokvalifikácií ukazuje ako veľmi vhodný nástroj postupného zlepšovania digitálnych zručností...

Mikrokvalifikácie môžu a nemusia byť aj stavebnými kameňmi profesijných kvalifikácií a môžu a nemusia byť nadobúdané aj popri štúdiu na stredných školách.

....sa stanú atraktívnymi aj pre dospelých a poskytovateľov vzdelávania dospelých. Môžu byť aj vhodným závršením vzdelávania podporovaného **individuálnymi vzdelávacími účtami.**

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility...

3. Vytypovanie zručností dopytovaných trhom práce, (ktoré možno nadobudnúť) ako tzv. mikrokvalifikácie...

Termínu microcredentials nech zodpovedá termín mikroosvedčenie. V prípade, že ide o doklad nadobudnutia vzdelávacích výsledkov, ktoré je vhodné regulovať, zaradiť do kvalifikačného rámca a registra kvalifikácií, navrhujeme hovoriť o mikrokvalifikáciách.

Makrozáhady našej doby (text „Stratégie“ v rozpore s trendom a textom Stratégie hore):

„...Mikrokvalifikácie nie sú náhradou za odbory vzdelávania a študijné programy stredných a vysokých škôl je vecou potrieb trhu práce zamestnávateľov a príslušných stavovských a profesijných organizácii akým spôsobom identifikujú mikrokvalifikácie alebo mikrocertifikáty podľa svojich požiadaviek a potrieb. Ide o segment vzdelávania, ktorý nezasahuje do formálneho vzdelávania **ale je nástrojom neformálneho vzdelávania resp. informálneho učenia sa a nezastrešujú ho stredné odborné školy ani vysoké školy**“...“

ČO SÚ MICRO-CREDENTIALS?

Flexible, inclusive learning opportunities

A micro-credential is a qualification **evidencing learning outcomes** acquired through a short, transparently-assessed course or module. Micro-credentials may be **completed on-site, online or in a blended format**.

The flexible nature of these qualifications allow learning opportunities to be opened up to citizens, **including those in full-time employment**.

This makes micro-credentials **a highly flexible**, inclusive form of learning allowing the targeted **acquisition of skills and competences**.

Micro-credentials **are offered by higher and vocational education and training (VET) institutions**, as well as by private organisations.

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility kvalifikačného systému menšími kvalifikáciami a mikrokvalifikáciami (mikrocertifikátmi)

4 opatrenia → Trojaká granularita

1. **Segmentácia** existujúcich formálnych kvalifikácií nadobúdaných v SOŠ

2. Doplnenie štvrtého subbrámca „menšími“ kvalifikáciami požadovanými trhom práce (**profesijné kvalifikácie**)

3. Vytypovanie zručností dopytovaných trhom práce, ktoré rozširujú alebo prehlbujú už nadobudnuté kvalifikácie, vrátane tých, ktoré možno nadobudnúť aj „bežnými“ vzdelávacími kurzami alebo kurzami s vysokým podielom samoštúdia (**mikrocertifikáty a mikrokvalifikácie**)

4. **Jednoznačné vymedzenie terminológie týkajúcej sa potreby zvýšiť flexibilitu vzdelávacieho a kvalifikačného systému a dokladovania nadobudnutia kvalifikácie**

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.6. Zvyšovanie flexibility...

Opatrenie 4: Jednoznačné vymedzenie terminológie týkajúcej sa potreby zvýšiť flexibilitu vzdelávacieho a kvalifikačného systému a dokladovania nadobudnutia kvalifikácie

Výraz kvalifikácia sa u nás používa **vo viacerých kontextoch a rozmanitost'** v narábaní s týmto pojmom sa prejavuje aj v legislatíve. (245/2008), 61/2015), 568/2009), 131/2002), ale aj zákony iných rezortov, napr. Živnostenský zákon (455/1991)...(pojmy kvalifikácia a)...doklad o kvalifikácii, doklad o vzdelaní, doklad o stupni vzdelania, preukaz spôsobilosti, kvalifikačné predpoklady ...**odráža našu tradíciu a rezortné zvyklosti.**

Potrebné je doriešiť aj kompatibilitu terminológie s politikami EÚ...vplyv anglosaského sveta je výrazný aj v OVP a CŽV. Vidieť ho silne v myšlienke národného kvalifikačného rámca a v **nazeraní na kvalifikácie ako výsledok uznania naplnenia štandardov učiacim sa.**

Na Slovensku je stále nezvyklé chápať doklad o vzdelaní (alebo doklad o stupni vzdelania) aj ako kvalifikačný doklad alebo pripustiť, že absolvovanie akéhokoľvek akreditovaného vzdelávacieho programu znamená priznanie kvalifikácie, (a hoci aj)... Viacerých... ako **výsledku naplnenia skupín štandardov.**

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 - 2030

1.8 Vytvorenie komplexného systému trasovania absolventov škôl

6 opatrení → Tri piliere STA

Spracovanie novej koncepcie systému trasovania absolventov (STA)

Zabezpečenie trasovania absolventov založenom na každoročnom zbere a vyhodnotení **administratívnych dát** (a výstupov: Trexima www.uplatnenie.sk → ISP)

Zabezpečenie národného dotazníkového prieskumu uplatnenia absolventov VŠ (**EGTI 2020**)

Zabezpečenie **národného dotazníkového prieskumu** uplatnenia absolventov SŠ

Pilotáž schémy „Stopa našich absolventov“ na 10 fakultách VŠ a 10 SŠ

Podpora zvýšenia výskumných a analytických kapacít pre účely STA

Kluby absolventov

Prepojenie údajov/GDPR!

Mikrocertifikáty (a makrozáhady našej doby)

Lobistický tlak je zdravý jav (ale nesmie ísť na úrok odbornosti v tvorbe politik

Agendu **mikroosvedčenie** neslobodno preregulovať, ale zároveň mikroosvedčenia, ktoré sú „úspešné“ je vhodné zaradiť do SKKR a registra kvalifikácií ako **rešpektované (mikro)kvalifikácie**.

RVŠ SR uplatňovala ako zásadnú pripomienku ku stratégii: „Žiadame uviesť do dokumentu, že celoživotné vzdelávanie učiteľov patrí výlučne do pôsobnosti vysokých škôl.“ → **Čo je teda CŽV, či CŽV(sa) alebo CŽU(sa)--?**

Reakcia MŠVVaŠ: Do textovej časti bude zapracovaná požiadavka: kvalifikačné vzdelávanie v kategórii pedagogických zamestnancov je pôsobnosti vysokých škôl v súlade § 43 ods. 2 zákona č. 138/2019 ...

Lobing SOŠ?

- Podpora v prospech „School improvement“ proti „school effectiveness“ ← ŠŠI (autoevalvácia)
- Pilotáž stopy našich absolventov (zmarená v2017+) aj ako info pre kurikulárne zmeny
- Tvorba jednotiek vzdelávacích výstupov (ULO)
  - Segmentácia, prípadne aj modularizácia
  - Mobility ako príležitosť pre mikroosvedčenia (digitálne odznaky do Europasu →mikrokvalifikácii)
- Nárokovanie výstupov od Sektorových rád založených na dátach , aj zo zamestnaneckých prieskumov

**SAAIC - NÁRODNÁ AGENTÚRA PROGRAMU ERASMUS+ PRE VZDELÁVANIE A
ODBORNÚ PRÍPRAVU**

**OVP - Európske politiky v národnom kontexte
26. NOVEMBRA 2021**

Mikrocertifikáty (a makrozáhady našej doby)

Ďakujem za pozornosť

Juraj Vantuch
vantuch2011@gmail.com